

PROTOKÓŁ KONTROLI

kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Poświętnem, Poświętne 21, 18-112 Poświętne, zwanym w dalszej części protokołu „Ośrodkiem”, „GOPS”.

Kierownikiem Ośrodka jest p. Alicja Kamińska.

Kontrolę w dniach 20-21.03.2014 r. przeprowadziły:

1/ Wioleta Bagińska – inspektor wojewódzki – kierująca zespołem inspektorów,

2/ Anna Żadziłko – inspektor wojewódzki,

na podstawie pisemnych upoważnień do kontroli Nr 1, Nr 2, z dnia 11.03.2014 r., znak: PS-I.431.1.11.2014.IW, wydanych z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej, p. Katarzynę Mularz.

Wyjaśnień udzielała: p. Alicja Kamińska i p. Izabela Czemierys – pracownik socjalny.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą.

Prawidłowość realizacji przez gminę zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, określonych w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz.1493 ze zm.), zwanej dalej ustawą, a także rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), zwanego dalej rozporządzeniem, od dnia 01.01.2013r. do dnia kontroli.

W toku postępowania kontrolnego ustalono:

GOPS w Poświętnem realizuje zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie na podstawie § 8 pkt 6 Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Poświętnem (uchwała Nr XIX/131/13 Rady Gminy Poświętne z dnia 30 stycznia 2013 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Poświętnem) z późn. zm.

Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest uregulowana w zakresach czynności z dnia 30.06.2011r. Kierownika Ośrodka oraz dwóch pracowników socjalnych.

Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W Gminie Poświętne opracowano *Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2011-2015*, stanowiący załącznik do uchwały Nr IX/51/11 Rady Gminy Poświętne z dnia 27 października 2011r. w sprawie przyjęcia *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 -2015*.

Program nie zawiera diagnozy i informacji na temat skali zjawiska przemocy na terenie gminy Poświętne. Określone w nim cele i zadania są mało precyzyjne. Program nie posiada harmonogramu, sposobu monitorowania i sprawozdawczości z jego realizacji.

Z protokołu z przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, że w ramach realizacji zadań Programu Ośrodek umieścił osoby w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Kolnie, zapewnił szkolenia dla służb zajmujących się problemem przemocy, umieścił materiały informacyjne na tablicy ogłoszeń.

[Akta kontroli nr 6 str. 13]

Nie podejmowano działań w zakresie innych zadań wymienionych w Programie tj.: informowania i edukacji społeczności lokalnej, profilaktyki zjawiska przemocy w rodzinie, diagnozowania problemu przemocy w rodzinie (poza indywidualnymi sprawami), udziału w działaniach informacyjno –edukacyjnych (poza umieszczeniem ulotek na tablicy ogłoszeń), edukacji dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie ze stresem i agresją.

[Akta kontroli nr 7 str. 27]

Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie świadczone jest w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Poświętnem przez pracowników socjalnych, w godzinach pracy Ośrodka, a także przez członków grupy roboczej (GR) – dla rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” (NK). Porady najczęściej dotyczą leczenia odwykowego, rozwiązywania konfliktów i nieporozumień rodzinnych, spraw socjalnych. Stwierdzono brak danych dotyczących liczby udzielonych porad w ww. zakresie. GOPS w Poświętnem prowadzi „rejestr udzielonych porad dotyczących możliwości skorzystania z pomocy instytucji zewnętrznych” tj. Punktu Konsultacyjnego dla Osób z Problemem Alkoholowym lub Przemocą w Rodzinie w Poświętnem czy Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Kolnie. W 2013 r. z poradnictwa tego korzystały 2 osoby, a w 2014 r. do dnia kontroli - 1 osoba.

Specjalistyczne poradnictwo (psychologiczne i w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie) można uzyskać w ww. Punkcie Konsultacyjnym, mieszczącym się przy Ośrodku Zdrowia w Poświętnem. Porady udzielane są w każdy poniedziałek, w godz. 15-17 przez specjalistę w dziedzinie psychiatrii. W 2013 r. z porad skorzystały 3 osoby.

Poradnictwo prawne zapewnia radca prawny zatrudniony w Urzędzie Gminy w Poświętnem, w godzinach pracy Urzędu. Ośrodek nie posiada danych dotyczących liczby udzielonych porad w ww. zakresie.

O prowadzonym poradnictwie oraz instytucjach świadczących pomoc GOPS powiadamia poprzez umieszczanie informacji na tablicy ogłoszeń.

[Akta kontroli nr 6 str. 13-14]

W ramach działań edukacyjnych, służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą, GOPS w Poświętnem rozpropagował w Urzędzie Gminy w Poświętnem i Ośrodku Zdrowia ulotkę informacyjną - „Zmień swoje życie pomożemy Ci w tym”. Ponadto grupy robocze przekazywały osobom doświadczającym przemocy - ulotkę telefonu „Niebieska Linia” oraz ulotkę „Karta praw osoby dotkniętej przemocą w rodzinie”.

Zespół Szkół w Poświętnem we współpracy z GKRPA i Urzędem Gminy realizował Projekt „Nasze spotkania- razem w przyszłość”. W ramach Projektu zorganizowano Dzień Rodziny (czerwiec 2013 r.) i prowadzono działania profilaktyczne:

- Do czego prowadzi alkoholizm,
- Zagrożenia dla zdrowia wynikające z palenia papierosów,
- Bezpieczny Internet,
- Stop patologiom- program edukacyjny,
- Bezpiecznie w domu i w szkole.

[Akta kontroli nr 6 str.17]

Od 01.01.2013 r. do dnia kontroli podejmowano interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty”. W 2013 r. zostało wszczętych 7 procedur (5 wszczęła policja i 2 – pomoc społeczna) i w 2014 do dnia kontroli – 7 (4 wszczęte przez policję i 3 przez pomoc społeczną). W 2013 r. przeprowadzono również 2 interwencje, w związku z przemocą w rodzinie, poza procedurą NK.

Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, na podstawie art.6 ust 2, pkt 3 ustawy.

Zespół nie posiada opracowanej procedury zapewnienia osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia. W kontrolowanym okresie Ośrodek informował dwie rodziny o możliwości skorzystania z miejsca w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Kolnie. W jednym przypadku ZI nawiązał kontakt telefoniczny z SOW w Kolnie i w Ośrodku umieszczono matkę z 3 dziećmi.

Prowadzenie interwencji w trybie odebrania dziecka z rodziny w związku z zaistnieniem przemocy w rodzinie, na podstawie art. 12a ustawy.

W okresie od stycznia 2013 r. do dnia kontroli wystąpił przypadek odebrania dzieci (3 i 2 lata) z rodziny, w związku z zaistnieniem przemocy w rodzinie, na podstawie art. 12a ustawy. Decyzję o odebraniu dzieci podjęli przedstawiciele GOPS i policji. Z przedłożonej dokumentacji i oświadczenia Kierownika GOPS wynika, że podczas interwencji byli również obecni przedstawiciele ochrony zdrowia (lekarz karetki pogotowia). Dzieci zostały umieszczone w Domu Dziecka w Krasnem. Zgodnie z art. 12 ust. 4 powiadomiono, w ciągu 24 godzin od momentu odebrania, sąd opiekuńczy. O prawie do złożenia zażalenia na odebranie dzieci, na piśmie poinformowano również rodziców (pismo wysłano pocztą za potwierdzeniem odbioru).

[Akta kontroli nr 14 str. 45]

Tworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych.

Zgodnie z art. 9a ust. 15 ustawy, przyjęto uchwałę nr V/24/11 Rady Gminy Poświętne z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania w ramach tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Celem zapewnienia współpracy, w zakresie tworzenia i skutecznej realizacji ustawowych zadań ZI, podpisano porozumienia o współpracy w zespole interdyscyplinarnym z sześcioma podmiotami wchodzącymi w jego skład. Brak porozumień z organizacją pozarządową i GKRPA.

[Akta kontroli nr 6 str. 19]

Zespół Interdyscyplinarny został powołany zarządzeniem Nr 24/2011 Wójta Gminy Poświętne z dnia 30.06.2011 r. w sprawie powołania i składu zespołu interdyscyplinarnego, a następnie zmieniony zarządzeniem Nr RGO.0050.10.2014 Wójta Gminy Poświętne z dnia 26.02.2014 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W skład ZI nie wchodzi przedstawiciel organizacji pozarządowej i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA), co jest niezgodne z art. 9a ust.3 ustawy. Z treści Zarządzenia wynika, że trzech członków ZI tj. przedstawiciel jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, Policji i ochrony zdrowia, jest również członkami GKRPA.

[Akta kontroli nr 10 str. 41]

Przed przystąpieniem do prac członkowie ZI oraz grup roboczych złożyli Wójtowi Gminy Poświętne oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań, zgodnie z art. 9 c ust. 3 ustawy.

Tryb działania ZI, jego funkcjonowanie, cele i zadania określa Regulamin Zespołu Interdyscyplinarnego, stanowiący załącznik do nieaktualnego zarządzenia Nr 24/2011 Wójta Gminy Poświętne z dnia 30 czerwca 2011 r. w sprawie powołania i składu zespołu interdyscyplinarnego. Kierownik Ośrodka oświadczyła, że regulamin nie został zmieniony, jest w dalszym ciągu obowiązującym i stanowi podstawę funkcjonowania ZI.

[Akta kontroli nr 11 str. 43]

Od 01.01.2013 r. do dnia kontroli ZI spotkał się 2 razy w terminach: 21.0.2013r. i 22.08.2013 r. Nie zachowano częstotliwości odbywania posiedzeń ZI - zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy - posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.

Z przedłożonej dokumentacji tj. protokołów posiedzeń ZI, wynika, iż zespół interdyscyplinarny nie realizował zadań wymienionych w art. 9b ust. 1 i 2 ustawy.

Do indywidualnych przypadków powołano grupy robocze (GR) w składzie dostosowanym do potrzeb danej rodziny. W 2013 r. odbyło się 5 posiedzeń GR, w 2014r.- 3. Ze skontrolowanych spraw rodzin objętych procedurą NK wynika, że grupa robocza nie realizowała zadań wymienionych w art. 9b ust.3 ustawy. Stwierdzono brak dokumentacji potwierdzającej opracowywanie i realizację planu

pomocy (w 4 na 5 sprawdzonych akt), monitorowania sytuacji rodzin i dokumentowania podejmowanych działań oraz efektów tych działań.

Ośrodek zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną ZI, zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy. Przedstawiona dokumentacja zawiera informacje o zwołaniu GR, listy obecności członków uczestniczących w posiedzeniach, protokoły z posiedzeń, a także dokumentację indywidualną.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek prowadził 18 spraw w ramach procedury NK – 4 wszczęte przed 2013 r., 7 wszczętych w 2013 r. i 7 wszczętych w 2014 r. Procedurę w 2013 r. zamknęto w 2 sprawach i w 2014 r. – w 2 sprawach.

Kontroli poddano 5 losowo wybranych akt:

1. GOPS.8135.2.2013
2. GOPS.8135.6.2013
3. GOPS.8135.5.2013
4. GOPS.8135.2.2014
5. GOPS..8135.3.2014

W skontrolowanych sprawach stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Brak potwierdzenia przekazywania formularza NK-A , nie później niż w ciągu 3 dni od daty jego otrzymania członkom ZI/GR, co jest nie zgodne z § 8 ust. 1 rozporządzenia - akta nr 1, 2, 3, 4, 5,
2. Długi odstęp czasu pomiędzy wpływem NK –A do przewodniczącego ZI, a spotkaniem GR (nawet dwa miesiące)– dotyczy akta nr 1, 3, 4, 5,
3. Brak zaproszeń do osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, na spotkania ZI/GR, co jest niezgodne § 16 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia – dotyczy akt nr 1, 2, 3, 5
4. Wezwano osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na spotkanie ZI/GR, w tym samym miejscu i czasie, co osobę, co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc, co jest niezgodne z §16 ust 1 pkt 3 i § 17 ust. 2 rozporządzenia –dotyczy akta nr 2, 4,
5. Brak uzupełnionych formularzy NK-C (akta nr. 1, 3, 4, 5) i NK-D (akta nr 1, 4, 5), co jest nie zgodne z § 8 ust. 2 i 6 rozporządzenia,
6. Brak dokumentacji potwierdzającej podejmowanie działań przez ZI lub GR w stosunku do rodzin objętych procedurą– akta nr. 1, 2, 3, 4, 5,
7. Brak dokumentacji potwierdzającej przekazanie formularza NK-B osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w sytuacji, kiedy jednostką wszczynającą jest GOPS, co jest nie zgodne z § 6 ust. 1 rozporządzenia, akta nr 2, 4,
8. Brak protokołu z zakończenia procedury NK, co jest nie zgodne z § 18 rozporządzenia. Akta nr 3 zawierają „informację GR o zakończeniu działań”- brak daty rozpoczęcia i zakończenia procedury, opisu podjętych działań, znajduje się informacja, że procedurę zakończono po rozmowie telefonicznej z osobą podejrzaną o stosowanie przemocy, która to stwierdziła, że sytuacja rodziny uległa poprawie.
9. Brak informacji do podmiotów uczestniczących w procedurze tj. do osoby doznającej przemocy, o jej zakończeniu, co jest niezgodne z § 18 ust. 3 rozporządzenia, - dotyczy akt nr 3.

[Akta kontroli nr 13 str. 47-56]

Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości było niestosowanie lub niewłaściwe stosowanie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a także rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Za powstałe nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Poświętnem.

W trakcie kontroli sprawdzono 100% dokumentacji formalnej potwierdzającej realizację zadania.

Zgodnie z § 18 ust. 1- 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718) Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Poświętnem przysługuje prawo do:

- zgłoszenia na piśmie, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania,
- odmowy podpisania protokołu i złożenia w terminie 7 dni wyjaśnień dotyczących przyczyn tej odmowy.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z czego jeden doręczono Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Poświętnem.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu w książce kontroli prowadzonej przez GOPS w Poświętnem pod numerem 1/2014.

Poświętne, 10.04.2014r.

.....
(miejsce i data podpisania protokołu kontroli)

Alicja Kamińska

.....
podpis kontrolowanego

Wioleta Bagińska

.....
Anna Żadziłko

.....
podpisy kontrolujących

Jeden egzemplarz protokołu otrzymałam :

Poświętne, 10.04.2014r., Alicja Kamińska

.....
(miejsce, data i podpis kierownika podmiotu kontrolowanego)